

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยได้แบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ 1) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกร 2) สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร 3) สภาพปัญหาในการปลูกยางพารา 4) สภาพการได้รับการส่งเสริมการปลูกยางพารา 5) ความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และ 6) การเปรียบเทียบลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมกับระดับความต้องการของเกษตรกร

4.1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

การศึกษาในเรื่องสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ดังรายละเอียดที่สรุปไว้ในตารางที่ 4.1 ดังนี้

- 1) เพศ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นชายจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 88.2 และเป็นหญิงจำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.8 ของกลุ่มตัวอย่างศึกษา
- 2) อายุ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 46.2 มีอายุระหว่าง 40-50 ปี รองลงมาคือ ร้อยละ 32.8 และร้อยละ 21.0 มีอายุมากกว่า 50 ปี และมีอายุต่ำกว่า 40 ปี ตามลำดับ เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 47 ปี โดยมีเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุดคือ 70 ปี และมีอายุน้อยที่สุดคือ 26 ปี
- 3) ระดับการศึกษา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 81.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาคือ ร้อยละ 18.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- 4) การเป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 60.5 เป็นสมาชิกกลุ่มเพียงกลุ่มเดียว รองลงมาคือ ร้อยละ 29.4 เป็นสมาชิก 2 กลุ่ม ร้อยละ 1.7 เป็นสมาชิก 3 กลุ่ม ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ 4.2 ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มใด ๆ เลย
- 5) สถานภาพภายในกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.0 มีสถานะเป็นสมาชิกกลุ่ม มีเพียงร้อยละ 21.0 เท่านั้นที่มีสถานภาพเป็นประธานหรือคณะกรรมการภายในกลุ่ม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

พื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	105	88.2
- หญิง	14	11.8
2. อายุ		
- ไม่เกิน 40 ปี	25	21.0
- 41 - 50 ปี	55	46.2
- มากกว่า 50 ปี	39	32.8
ต่ำสุด 26 ปี, สูงสุด 70 ปี, เฉลี่ย 47 ปี		
3. ระดับการศึกษา		
- จบระดับประถมศึกษา	97	81.5
- จบระดับมัธยมศึกษา	22	18.5
4. การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
- ไม่ได้เป็นสมาชิก	10	8.4
- เป็นสมาชิก 1 กลุ่ม	72	60.5
- เป็นสมาชิก 2 กลุ่ม	35	29.4
- เป็นสมาชิก 3 กลุ่ม	2	1.7
5. สถานภาพภายในกลุ่ม		
- เป็นหัวหน้าหรือกรรมการ	25	21.0
- เป็นสมาชิก	94	79.0
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
- ต่ำกว่า 4 คน	38	31.9
- 4 - 6 คน	61	51.3
- มากกว่า 6 คน	20	16.8
7. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตยางพารา		
- 1 - 2 คน	105	88.2
- 3 - 4 คน	14	11.8

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
และสังคม (ต่อ)

พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
8. อาชีพหลัก		
- เกษตรกรรม	104	87.4
- อื่น ๆ (รับราชการ,ค้าขาย, รับจ้างทั่วไป)	15	12.6
9. พื้นที่ดินเพื่อการเกษตร		
- ต่ำกว่า 40 ไร่	55	46.2
- 41 - 80 ไร่	39	32.8
- มากกว่า 80 ไร่	25	21.0
ต่ำสุด 10.0 ไร่, สูงสุด 160.0 ไร่, เฉลี่ย 55.5 ไร่		
10. แหล่งรายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร		
- จากผลผลิตของพืช	95	79.8
- จากการขายสัตว์เลี้ยง	20	16.8
- ประมง	4	3.4
11. รายได้จากภาคเกษตรเฉลี่ยต่อปี		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	51	42.9
- 10,001 - 30,000 บาท	39	30.6
- มากกว่า 30,000 บาท	29	26.5
ต่ำสุด 1000.00 บาท, สูงสุด 150,000 บาท, เฉลี่ย 85,000 บาท		
12. รายได้จากยางพาราต่อไร่ต่อปี		
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	46	38.7
- 20,001 - 60,000 บาท	39	32.8
- มากกว่า 60,000 บาท	34	28.5
ต่ำสุด 3,800.00 บาท, สูงสุด 250,000.00 บาท, เฉลี่ย 51,942.00 บาท		

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
และสังคม (ต่อ)

พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
13. แหล่งรายได้อื่นนอกภาคเกษตร		
- ไม่มี	26	21.8
- มี	93	78.2
14. แหล่งรายได้นอกภาคเกษตร		
- เงินเดือนประจำ	23	19.3
- ญาติส่งมาให้	65	54.7
- ทอผ้า และงานฝีมือ	6	5.0
- ค่าเช่า (ที่ดิน , เครื่องมือ)	7	5.9
- อื่น ๆ (รับจ้างทั่วไป)	18	15.1
15. รายได้จากนอกภาคเกษตร		
- ต่ำกว่า 40,000 บาท	79	66.5
- 40,001 - 80,000 บาท	23	19.3
- สูงกว่า 80,000 บาท	17	14.2
ต่ำสุด 2,000.00 บาท, สูงสุด 200,000.00 บาท, เฉลี่ย 31,887.00 บาท		

6) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน สูงสุด 11 คน และต่ำสุดมีเพียง 2 คน โดยประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 51.3 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 31.9 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 4 คน และร้อยละ 16.8 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน

7) จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือร้อยละ 88.2 มีแรงงานที่ใช้ในการผลิตยาง 1-2 คนและมีเพียงร้อยละ 11.8 มีแรงงานที่ใช้ในการผลิตยาง 3-4 คน

8) อาชีพหลัก เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 87.4 มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ 12.6 ประกอบอาชีพหลักอื่น ๆ ได้แก่ การรับจ้างทั่วไป การค้าขาย และรับราชการ

9) พื้นที่ดินเพื่อการเกษตร โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีพื้นที่ดินเพื่อการเกษตร 55.5 ไร่ โดยมีพื้นที่ดินเพื่อการเกษตรสูงสุดคือ 160.0 ไร่ และมีพื้นที่ต่ำสุด 10 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกือบครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 46.2 มีพื้นที่ดินเพื่อการเกษตรน้อยกว่า 40 ไร่ ที่เหลือคือ ร้อยละ 32.8 และ 21.0 มีพื้นที่ดินเพื่อการเกษตรระหว่าง 41-80 ไร่ และมากกว่า 80 ไร่ ตามลำดับ

10) แหล่งรายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.8 มีรายได้จากการขายผลผลิตพืช ที่เหลือคือร้อยละ 16.8 มาจากการขายสัตว์เลี้ยง และร้อยละ 3.4 มาจากการประมง

11) รายได้จากภาคการเกษตร โดยเฉลี่ยเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีรายได้เฉลี่ยจากภาคการเกษตร 85,000.00 บาทต่อปี มีรายได้สูงสุด 150,000 บาทต่อปี และมีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราร้อยละ 42.9, 30.6 และ 26.5 ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทั้งหมด มีรายได้จากภาคเกษตรต่ำกว่า 10,000 บาท 10,000-30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท ต่อปี ตามลำดับ

12) รายได้จากยางพารา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีรายได้จากยางพารา โดยเฉลี่ย 51,942.00 บาท มีรายได้สูงสุด 250,000.00 บาท และมีรายได้ต่ำสุด 3,800.00 บาท โดยเกษตรกรร้อยละ 38.7 มีรายได้ต่ำกว่า 20,000.00 บาท ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 32.8 และร้อยละ 28.5 มีรายได้ระหว่าง 40,001.00-60,000.00 บาท และมากกว่า 60,000.00 บาท ตามลำดับ

13) แหล่งรายได้อื่นนอกภาคการเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราร้อยละ 21.8 ระบุว่าไม่มีรายได้อื่นนอกภาคการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 78.2 มีรายได้อื่นจากภาคการเกษตร โดยร้อยละ 54.7 ระบุว่าได้มาจากญาติที่ไปทำงานที่อื่นส่งมาให้ส่วนที่เหลือ คือร้อยละ 19.3, 15.1, 5.9 และ 5.0 ระบุว่ามียาได้อื่นมาจากเงินเดือนประจำ, อื่น ๆ (รับจ้างทั่วไป) เช่าที่ดิน เครื่องมือ และทอผ้า/งานฝีมือ ตามลำดับ

14) รายได้นอกภาคการเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีรายได้จากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 31,887.00 บาท โดยมีรายได้สูงสุด 200,000.00 บาท และมีรายได้ต่ำสุด 2,000.00 บาท โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 66.5 มีรายได้ต่ำกว่า 20,000.00 บาท ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 19.3 และร้อยละ 14.2 มีรายได้ระหว่าง 40,001-80,000.00 บาท และสูงกว่า 80,000.00 บาท ตามลำดับ

4.2 สภาพการปลูกยางพาราของเกษตรกร

ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพการปลูกยางพาราของเกษตรกร ผลการศึกษาปรากฏดังข้อมูลที่สรุปไว้ในตารางที่ 4.2 ดังนี้

1) จำนวนปีที่ปลูกยางพารา เกษตรกรได้ปลูกยางพารามาแล้วโดยเฉลี่ย 8 ปี สูงสุด 14 ปี และต่ำสุด 4 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 52.1 ปลูกยางมาแล้วประมาณ 8-9 ปี ที่เหลือคือร้อยละ 29.5 และร้อยละ 18.4 ปลูกยางมาแล้วมากกว่า 9 ปี และต่ำกว่า 7 ปี ตามลำดับ

2) จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและพืชหลักที่ปลูกก่อนการปลูกยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราโดยเฉลี่ยคือ 22 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกสูงสุดคือ 100 ไร่ และต่ำสุด 5 ไร่ แต่โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 64.8 มีพื้นที่ปลูกยางพาราระหว่าง 10-30 ไร่ ที่เหลือคือร้อยละ 24.4 และ 10.8 มีพื้นที่ปลูกยางพาราคต่ำกว่า 10 ไร่ และมากกว่า 30 ไร่ ตามลำดับ

ส่วนพืชหลักที่ปลูกก่อนการปลูกยางพารานั้น เกษตรกรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.8 ได้ปลูกมันสำปะหลังมาก่อน มีเพียงร้อยละ 12.6 ระบุว่าเป็นพื้นที่ป่าว่างเปล่า ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 4.2, 1.7 และ 1.7 ได้ปลูกพืชอื่นๆ (ได้แก่ อ้อย ปอ) ข้าวและไม้ผล ตามลำดับ

3) การรู้จักพันธุ์ยางที่ใช้ปลูก เกษตรกรเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 99.2 รู้จักชื่อของพันธุ์ยางที่ตนเองปลูก โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีเพียงร้อยละ 0.8 เท่านั้น ที่ไม่รู้จักรู้ชื่อพันธุ์ยางที่ปลูก

4) การปลูกและดูแลรักษายางพารา ผลการศึกษาพบว่า การเตรียมพื้นที่และการเตรียมดิน เกษตรกรเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 97.5 มีการเตรียมพื้นที่โดยการไถพลิกดินเดิมก่อนการปลูกยางพารา มีเกษตรกรเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ 2.5 ที่ไม่มีการเตรียมพื้นที่โดยไถพลิกดินก่อนปลูกยางพารา ชนิดของดินพันธุ์ยางที่ใช้ปลูกเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.2 ปลูกด้วยดินยางชำถุงที่เหลือคือร้อยละ 9.4 ปลูกด้วยเมล็ดแล้วคิดค่าในแปลง และร้อยละ 3.4 ปลูกด้วยดินคาคอเขียว

ส่วนระยะปลูกยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 60.5 ใช้ระยะปลูก 3x7 ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 24.2, ร้อยละ 10.9, ร้อยละ 3.4 และร้อยละ 0.8 ใช้ระยะปลูก 2.5x6 เมตร, 3x5 เมตร, 3x8 เมตร และ 4x6 เมตร ตามลำดับ

5) การตัดแต่งกิ่งยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 85.7 ได้มีการตัดแต่งกิ่งยางพาราเพื่อเป็นการสร้างและรักษาทรงพุ่มต้นยางพารา มีเพียงร้อยละ 14.3 ไม่เคยตัดแต่งกิ่งยางพารา ส่วนจำนวนครั้งของการตัดแต่งกิ่งยางพาราพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 73.1 ตัดแต่งกิ่งปีละ 2 ครั้ง ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ 25.2 และ 1.7 ตัดแต่งกิ่งยางปีละ 1 และ 3 ครั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการปลูกยางพารา

สภาพการปลูกยางพารา	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
1. จำนวนปีที่ปลูกยางพารา		
- น้อยกว่า 8 ปี	22	18.4
- 8 - 9 ปี	62	52.1
- มากกว่า 9 ปี	35	29.5
ต่ำสุด 4 ปี, สูงสุด 14 ปี, เฉลี่ย 8 ปี		
2. จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา		
- ต่ำกว่า 10 ไร่	29	24.4
- 10 - 30 ไร่	69	64.8
- มากกว่า 30 ไร่	21	10.8
ต่ำสุด 5 ไร่, สูงสุด 100 ไร่, เฉลี่ย 22 ไร่		
3. พืชหลักที่ปลูกก่อนปลูกยางพารา		
- มันสำปะหลัง	95	79.8
- พื้นที่ว่างเปล่า	15	12.6
- ข้าว	2	1.7
- ไม้ผล	2	1.7
- อื่น ๆ (ช้อย ปอ)	5	4.2
4. การรู้จักพันธุ์ยางที่ให้ปลูก		
- ไม่รู้จักชื่อ	1	0.8
- รู้จักชื่อ	118	99.2
5. การปลูกและดูแลรักษายางพารา		
การเตรียมพื้นที่และ การเตรียมดิน		
- ไม่มีการไถพลิกดินก่อนปลูก	3	2.5
- มีการไถพลิกดินก่อนปลูก	116	97.5

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการปลูกยางพารา (ต่อ)

สภาพการปลูกยางพารา	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
6. ชนิดของต้นพันธุ์ที่ใช้ปลูก		
- ต้นตาต่อเขี้ยว	4	3.4
- ต้นยางชำถุง	105	88.2
- ปลูกด้วยเมล็ดแล้วตัดตาในแปลง	10	8.4
7. ระยะปลูกยางพารา		
- ระยะ 3x5 เมตร	13	10.9
- ระยะ 3x7 เมตร	72	60.5
- ระยะ 3x8 เมตร	4	3.4
- ระยะ 4x6 เมตร	1	0.8
- ระยะ 2.5x6 เมตร	29	24.4
8. การตัดแต่งกิ่งยางพารา		
- ไม่เคยตัด	17	14.3
- ตัด	102	85.7
9. จำนวนครั้งของการตัดแต่งกิ่งยางพาราต่อปี		
- 1 ครั้ง	30	25.2
- 2 ครั้ง	87	73.1
- 3 ครั้ง	2	1.7
10. การใส่ปุ๋ยยางพารา		
- ได้ใส่	119	100.0
11. ชนิดของปุ๋ยที่ใส่ยางพารา		
- ปุ๋ยเคมี	119	100.0
12. จำนวนปุ๋ยเคมีที่ใช้ต่อไร่		
- น้อยกว่า 20 กิโลกรัม	34	28.6
- 20 - 30 กิโลกรัม	37	31.1
- มากกว่า 30 กิโลกรัม	48	40.3
ต่ำสุด 6.0 กิโลกรัม, สูงสุด 45.50 กิโลกรัม, เฉลี่ย 22.30 กิโลกรัม		

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการปลูกยางพารา (ต่อ)

สภาพการปลูกยางพารา	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
13. จำนวนครั้งของการใส่ปุ๋ยยางพารา ต่อปี		
- ค่ำกว่า 2 ครั้งต่อปี	115	96.6
- 3 - 4 ครั้งต่อปี	4	3.4
14. วิธีการใส่ปุ๋ยยางพารา		
- การหว่าน	42	35.3
- โรยเป็นแถบ	6	5.0
- หยอดเป็นหลุม	71	59.7
15. วิธีการควบคุมและกำจัดวัชพืชในสวนยาง		
- ไถพรวน	21	17.6
- การตัด	17	14.3
- ปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว	2	1.7
- ใช้สารเคมี	79	66.4
16. การปลูกพืชแซมยางระหว่างแถวยาง		
- ไม่ได้ปลูกเลย	83	69.7
- ปลูกเป็นบางฤดู	28	23.5
- ปลูกตลอดหนูนเวียนกันไป	8	6.8
17. ชนิดของพืชที่ปลูกแซมยาง		
- พืชไร่ตระกูลถั่ว	5	4.2
- พืชไร่	92	77.3
- ไม้ผล	22	18.5
18. ระบบวิธีการกรีดยาง		
- กรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	54	45.4
- กรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	18	15.1
- อื่น ๆ (กรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน)	47	39.5

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการปลูกยางพารา (ต่อ)

สภาพการปลูกยางพารา	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
19. ช่วงเวลาทำการกรีดยาง		
- 04.00 - 05.00 น.	64	53.8
- 05.00 - 06.00 น.	5	4.2
- 06.00 - 07.00 น.	3	2.5
- อื่น ๆ (02.00-04.00 น.)	47	39.5
20. จำนวนเดือนของการกรีดยางต่อปี		
- น้อยกว่า 3 เดือนต่อปี	11	9.2
- 4 - 6 เดือนต่อปี	94	79.0
- 7 - 9 เดือนต่อปี	14	11.8
ต่ำสุด 1 เดือนต่อปี, สูงสุด 9 เดือนต่อปี, เฉลี่ย 5 เดือนต่อปี		
21. ปริมาณน้ำยางที่กรีตได้ต่อไร่		
- น้อยกว่า 40 กิโลกรัม	77	64.8
- 41 - 70 กิโลกรัม	21	17.6
- 71 - 100 กิโลกรัม	21	17.6
ต่ำสุด 10 กิโลกรัม, สูงสุด 95 กิโลกรัม, เฉลี่ย 39 กิโลกรัม		
22. ชนิดของผลผลิตยาง		
- ยางแผ่นดิบ (USS)	119	100.0
23. ราคาที่ขายได้ของยางแผ่นดิบ		
- 26.00 - 28.00 บาท	114	95.8
- 28.01 - 30.00 บาท	5	4.2
ต่ำสุด 27.00 บาท, สูงสุด 29.00 บาท, เฉลี่ย 27.65 บาท		
24. การขายผลผลิต		
- พ่อค้าต่างถิ่นมาซื้อในหมู่บ้าน	11	9.2
- พ่อค้าภายในหมู่บ้าน	25	21.0
- ขายให้กับกลุ่มสหกรณ์หรือ ตลาดแทรกแซง	83	69.8

6) การใส่ปุ๋ยอย่างพารา พบว่า เกษตรกรทั้งหมด ใส่ปุ๋ยอย่างพาราและชนิดปุ๋ยที่ใช้คือ ปุ๋ยเคมี โดยใช้ในอัตราปริมาณเฉลี่ยต่อไร่ 22.30 กิโลกรัม และใส่สูงสุด 45.50 กิโลกรัมต่อไร่ และใช้ต่ำสุด 6.0 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรผู้ปลูกยาง ร้อยละ 40.3 ใช้ในอัตรามากกว่า 30 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนที่เหลือ คือร้อยละ 31.1 ใช้ในอัตราระหว่าง 20-30 กิโลกรัมต่อไร่ และร้อยละ 28.6 ใช้ในอัตราต่ำกว่า 30 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับคำแนะนำการใส่ปุ๋ยอย่างพารา ปริมาณการใส่เฉลี่ยต่อไร่จึงค่อนข้างต่ำ เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกยางค่อนข้างแห้งแล้งและเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยมีรายได้ต่ำ

ส่วนวิธีการใส่ปุ๋ยและจำนวนครั้งของการใส่ปุ๋ยอย่างพารา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.7 ใส่โดยการหยอดเป็นหลุม ที่เหลือคือร้อยละ 35.3 ใส่โดยการหว่าน และร้อยละ 5.0 ใส่โดยการโรยเป็นแถบตามแนวปลูกต้นยาง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 96.6 ใส่ปุ๋ยอย่างพาราค่ากว่า 2 ครั้งต่อปี มีเพียงร้อยละ 3.4 เท่านั้นที่ใส่ 3-4 ครั้งต่อปี

7) วิธีการควบคุมและกำจัดวัชพืชในสวนยาง เกษตรกรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 66.4 ควบคุมและกำจัดวัชพืชในสวนยางโดยใช้สารเคมี ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ 17.6, 14.3 และ 1.7 ควบคุมและกำจัดวัชพืชในสวนยางโดยใช้การไถพรวนดิน การตัดหญ้า และการปลูกพืชคลุมดิน ตามลำดับ

8) การปลูกพืชแซมยางและชนิดของพืชแซมยาง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 69.7 ไม่มีการปลูกพืชแซมยางเลย ที่เหลือคือร้อยละ 23.5 ปลูกเป็นบางฤดู และร้อยละ 6.8 ปลูกตลอดหมุนเวียนกันไป ส่วนเกษตรกรที่ได้ปลูกพืชแซมยางนั้นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 77.3 ปลูกพริกไร่ ที่เหลือคือร้อยละ 18.5 ปลูกไม้ผล และร้อยละ 4.2 ปลูกพืชไร่ตระกูลถั่ว

9) การกรีดยาง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยาง ร้อยละ 45.4 ใช้ระบบการเปิดกรีดยางแบบกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน รองลงมาคือร้อยละ 39.5 ใช้ระบบการเปิดกรีดยางแบบกรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน และร้อยละ 15.1 ใช้ระบบการเปิดกรีดยางแบบกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน โดยเกษตรกรร้อยละ 53.8 กรีดยางในช่วงเวลา 04.00-05.00 น. รองลงมาคือร้อยละ 39.5 กรีดยางในช่วงเวลา 02.00-04.00 น. ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 4.2 และร้อยละ 2.5 กรีดยางในช่วง 05.00-06.00 น. และ 06.00-07.00 น. ตามลำดับ

ส่วนจำนวนเดือนของการกรีดยางต่อปี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 79.0 ทำการกรีดยางประมาณ 4-6 เดือนต่อปี รองลงมาคือ ร้อยละ 11.8 กรีดยางประมาณ 7-9 เดือนต่อปี และร้อยละ 9.2 กรีดยางน้อยกว่า 3 เดือนต่อปี เมื่อเทียบกับจำนวนวันกรีดยางในพื้นที่ปลูกยางเดิม จำนวนวันกรีดยางจะมีมากกว่า เนื่องจากมีช่วงฤดูฝนน้อยกว่าภาคอื่นทำให้กรีดยางได้มากขึ้น

10) ปริมาณน้ำยางที่กรี๊ดได้เฉลี่ยต่อวัน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 64.8 มีปริมาณน้ำยางที่กรี๊ดได้ไม่เกิน 40 กิโลกรัมต่อวัน ที่เหลือร้อยละ 17.6 มีปริมาณน้ำยางที่กรี๊ดได้ 40-70 กิโลกรัมต่อวัน และร้อยละ 17.6 มีปริมาณน้ำยางที่กรี๊ดได้ 70-100 กิโลกรัมต่อวัน โดยเฉลี่ยจะมีปริมาณน้ำยาง 39 กิโลกรัมต่อวัน สูงสุด 95 กิโลกรัมต่อวัน และต่ำสุดคือ 10 กิโลกรัมต่อวัน

11) ผลผลิตยาง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทั้งหมด นำน้ำยางไปแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบ โดยส่วนใหญ่ คือร้อยละ 95.8 สามารถขายได้ในช่วงราคา 26.00-28.00 บาทต่อกิโลกรัม มีเพียงร้อยละ 4.2 เท่านั้นขายได้ในช่วงราคา 28.00-30.00 บาทต่อกิโลกรัม แต่โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรสามารถขายได้ในราคา 27.65 บาทต่อกิโลกรัม สูงสุด 29.00 บาทต่อกิโลกรัม และต่ำสุด 27.00 บาทต่อกิโลกรัม

ส่วนผู้รับซื้อนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 69.8 ระบุว่าขายให้กับกลุ่มสหกรณ์ หรือ ตลาดแทรกแซงของทางราชการ รองลงมา ร้อยละ 21.0 ขายให้กับพ่อค้ารับซื้อยางภายในหมู่บ้าน และร้อยละ 9.2 ขายให้กับพ่อค้าภายนอกหมู่บ้านมาซื้อในหมู่บ้าน

4.3 ปัญหาในการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ปัญหาในการผลิตยางพาราของเกษตรกร ได้กำหนดปัญหาเป็น 3 ระดับคือ มีปัญหามาก ให้มีค่าเป็น 2 มีปัญหาน้อยให้ค่าเป็น 1 และไม่มีปัญหาให้มีค่าเป็น 0 การแปลผลของระดับปัญหาโดยนำค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรในแต่ละประเด็น ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายที่ใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Mid - Point) เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.66 ถือว่าเกษตรกรไม่มีปัญหา

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.33 ถือว่าเกษตรกรมีระดับปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.34 - 2.00 ถือว่าเกษตรกรมีระดับปัญหามาก

ในเรื่องสภาพปัญหาในการผลิตยางพาราของเกษตรกร ซึ่งมี 16 เรื่อง ผลการศึกษาปรากฏดังข้อมูลที่สรุปไว้ในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับปัญหาการปลูกยางพารา

ปัญหาการปลูกยางพารา	ระดับปัญหา						$\bar{X}$	ความหมาย
	มาก		น้อย		ไม่มีปัญหา			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1) ราคารับซื้ออย่างไม่ดี	70	58.8	48	40.3	1	0.8	1.58	มาก
2) เงินทุนไม่เพียงพอ	63	52.7	52	43.7	4	3.4	1.50	มาก
3) ไม่ทราบแหล่งรับซื้อยาง	52	43.7	64	53.8	3	2.5	1.41	มาก
4) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	34	28.6	65	54.6	20	16.8	1.12	น้อย
5) การจัดตั้งกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิต	22	18.5	84	70.6	13	10.9	1.08	น้อย
6) ดินขาดความสมบูรณ์	12	10.1	94	79.0	13	10.9	0.99	น้อย
7) การให้การฝึกอบรม	17	14.3	75	63.0	27	22.7	0.92	น้อย
8) เอกสารให้คำแนะนำไม่เพียงพอ	10	8.4	84	70.6	25	21	0.87	น้อย
9) การติดตามให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	11	9.2	78	65.5	30	25.2	0.84	น้อย
10) ความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืช	12	10.1	76	63.9	31	26.1	0.82	น้อย
11) ความรู้เรื่องการปลูกยาง	3	2.5	82	68.9	34	28.6	0.74	น้อย
12) แรงงานกรีดยาง	17	14.3	54	45.4	48	40.3	0.74	น้อย
13) ความรู้เรื่องการตัดแต่งกิ่งยาง	3	2.5	79	66.4	37	31.1	0.71	น้อย
14) แรงงานปลูกยาง	11	9.2	62	52.1	46	38.7	0.71	น้อย
15) ความรู้การใส่ปุ๋ยยางพารา	2	1.7	78	65.5	39	32.8	0.69	น้อย
16) ความรู้เรื่องการแปรรูปยาง	26	21.8	86	72.3	7	5.9	0.16	น้อย

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คัดจาก ระดับปัญหามาก = 2 ระดับปัญหาน้อย = 1 ไม่มีปัญหา = 0
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.66 ถือว่าเกษตรกรไม่มีปัญหา
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.33 ถือว่าเกษตรกรมีปัญหาระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.33 - 2.00 ถือว่าเกษตรกรมีปัญหาระดับมาก

1. ราคารับซื้ออย่างไม่ดี เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 58.8 ระบุว่ามีปัญหาการรับซื้ออย่างไม่ดีในระดับมาก ร้อยละ 40.3 ของเกษตรกรระบุว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 0.8 ระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้

2. เงินทุน เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 52.7 ระบุว่ามีปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในระดับมาก ร้อยละ 43.7 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ในระดับน้อย ส่วนอีกร้อยละ 3.4 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องขาดแคลนเงินทุน

3. แหล่งรับซื้อยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 53.8 ระบุว่า มีปัญหาขาดแหล่งรับซื้อยางในระดับน้อย ร้อยละ 43.7 ของเกษตรกรระบุว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับมาก มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 2.5 เท่านั้น ที่ระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้

4. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 54.6 ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องขาดการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในระดับน้อย ร้อยละ 28.6 ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องนี้ในระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 16.8 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

5. การจัดตั้งกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 70.6 ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องขาดการจัดตั้งกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิตในระดับน้อย ร้อยละ 18.5 ของเกษตรกรระบุว่า มีปัญหาในเรื่องนี้ในระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 10.9 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้

6. ความอุดมสมบูรณ์ของดินปลูกยางพารา เกษตรกรร้อยละ 79.0 ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องความสมบูรณ์ของดินปลูกยางพาราในระดับน้อย ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ 10.1 ระบุว่า มีปัญหาในระดับมาก และร้อยละ 10.9 ระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้

7. การให้การอบรมที่เพียงพอ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 63.0 ระบุว่ามีปัญหาขาดการให้การอบรมที่เพียงพอในระดับน้อย ร้อยละ 14.3 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ในระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 22.7 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้

8. เอกสารให้คำแนะนำเรื่องยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.6 ระบุว่ามีปัญหาขาดเอกสารให้คำแนะนำเกี่ยวกับยางพาราในระดับน้อย ร้อยละ 21.0 ของเกษตรกรระบุว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 8.4 เท่านั้นที่ระบุว่ามีปัญหาขาดเอกสารแนะนำเรื่องยางพาราในระดับมาก

9. การติดตามให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 65.5 ระบุว่า มีปัญหาขาดการติดตามให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในระดับน้อย ร้อยละ 25.2 ของเกษตรกร ระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ ส่วนอีกร้อยละ 9.2 ของเกษตรกรระบุว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับมาก

10. ความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 63.9 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืชในระดับน้อย ร้อยละ 26.1 ของเกษตรกร ระบุว่าไม่มีปัญหาขาดความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืช ส่วนอีกร้อยละ 10.1 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืชในระดับมาก

11. ความรู้เรื่องการปลูกยางพารา เกษตรกรร้อยละ 68.9 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการปลูกยางพาราในระดับน้อย ร้อยละ 28.6 ของเกษตรกรระบุว่า ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ ส่วนอีกร้อยละ 2.5 ของเกษตรกรระบุว่า มีปัญหาขาดความรู้เรื่องการปลูกยางพาราในระดับมาก

12. แรงงานกรีดยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 45.4 ระบุว่ามีความรู้เรื่องแรงงานกรีดยางในระดับน้อย ร้อยละ 40.3 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ ส่วนอีกร้อยละ 14.3 ระบุว่ามีความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก

13. ความรู้เรื่องการตัดแต่งกิ่งยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 66.4 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการตัดแต่งกิ่งยางพาราในระดับน้อย ร้อยละ 31.1 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ ส่วนอีกร้อยละ 2.5 ระบุว่ามีความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก

14. แรงงานปลูกยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 52.1 ระบุว่ามีความรู้เรื่องแรงงานปลูกยางพาราในระดับน้อย ร้อยละ 38.7 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ ส่วนอีกร้อยละ 9.2 ระบุว่ามีความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก

15. ความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ยยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 65.5 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ยยางพาราในระดับน้อย ร้อยละ 32.8 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ มีเพียงร้อยละ 1.7 ของเกษตรกรเท่านั้นที่ระบุว่ามีความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก

16. ความรู้เรื่องการแปรรูปยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 72.3 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการแปรรูปยางพาราในระดับน้อย ร้อยละ 21.8 ของเกษตรกร ระบุว่ามีความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 5.9 ระบุว่ามีความรู้เรื่องการแปรรูปยางพารา

จากระดับปัญหาดังกล่าว เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจากค่าเฉลี่ยระดับปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรมีปัญหามากใน 3 ประเด็น คือ เงินทุนไม่เพียงพอ ไม่ทราบแหล่งรับซื้อยาง และราคารับซื้อยางไม่ดี จะเห็นได้ว่าปัญหาทั้ง 3 ประเด็นเป็นปัญหาสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับยางพารามากพอ เพราะเป็นพืชใหม่ที่ส่งเสริมให้ปลูก นอกจากนี้การขาดเงินทุนเพราะเกษตรกรต้องใช้ทุนมาก เนื่องจากการเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราต้องปลูกเป็นพื้นที่มากซึ่งส่งผลให้เกษตรกรขาดแคลนเงินทุนดำเนินการ ส่วนปัญหาอื่นๆ เกษตรกรระบุมีปัญหาในระดับน้อยมี 12 ประเด็น ตามลำดับ ได้แก่ คินขาดความสมบูรณ์ ความรู้เรื่องการแปรรูปยาง เอกสารให้คำแนะนำเรื่องยางไม่เพียงพอ ขาดการจัดตั้งกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิต ความรู้เรื่องการปลูกยาง ความรู้เรื่องการคัดแต่งกิ่งยาง การติดตามให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ย ความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืช การให้การอบรมที่เพียงพอ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต แรงงานปลูกยาง และแรงงานกรีดยาง

4.4 สภาพการได้รับการส่งเสริมการปลูกยางพารา

ในเรื่องการได้รับการส่งเสริมการปลูกยางพารา ผลการศึกษาปรากฏดังข้อมูลที่สรุปในตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า

1. การเข้าร่วมปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราร้อยละ 85.7 ได้รับทราบข่าวสารและเข้าร่วมปลูกยางพาราโดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ให้ข่าวสารและแนะนำ ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 7.6, 4.2 และร้อยละ 2.5 ได้รับข่าวสารและเข้าร่วมปลูกยางพาราโดยมีความสนใจของเกษตรกรเอง เพื่อนบ้าน และผู้นำชุมชนเป็นผู้แนะนำตามลำดับ
2. การเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 95.0 ได้เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกยางพารา มีเพียงร้อยละ 5.0 เท่านั้นที่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม
3. จำนวนครั้งของการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 76.5 เคยเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 1-2 ครั้ง ที่เหลือ คือร้อยละ 23.5 เคยเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป
4. แหล่งความรู้เรื่องยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 65.5 ได้รับความรู้เกี่ยวกับยางพาราจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาแนะนำอบรมให้ ส่วนที่เหลือ คือร้อยละ 23.5, 8.4 และร้อยละ 2.5 ได้รับความรู้เกี่ยวกับยางพาราโดยสอบถามจากเกษตรกรเพื่อนบ้าน อานจากเอกสารเผยแพร่ และรับฟังจากวิทยุโทรทัศน์ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการได้รับการส่งเสริม
การปลูกยางพารา

การได้รับการส่งเสริมการปลูกยางพารา	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
1. การเข้าร่วมปลูกยางพารา		
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ	102	85.7
- ผู้นำชุมชน	3	2.5
- เพื่อนบ้าน	5	4.2
- เริ่มปลูกด้วยตนเอง	9	7.6
2. การเคยเข้ารับการฝึกอบรม		
- ไม่เคย	6	5.0
- เคย	113	95.0
3. จำนวนครั้งของการเข้ารับการฝึกอบรม		
- 1 - 2 ครั้ง	91	76.5
- มากกว่า 2 ครั้ง	28	23.5
4. แหล่งความรู้เรื่องยางพารา		
- เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาแนะนำ	78	65.6
- สอบถามเองจากเพื่อนบ้าน	28	23.5
- ฟังจากวิทยุและโทรทัศน์	3	2.5
- อ่านจากเอกสารเผยแพร่	10	8.4

4.5 รูปแบบและวิธีการส่งเสริมที่เกษตรกรได้รับค่อปีเกี่ยวกับการปลูกยางพารา

การศึกษาจำนวนครั้งรูปแบบวิธีการส่งเสริมที่เกษตรกรได้รับค่อปีเกี่ยวกับการปลูกยางพารา โดยมีรูปแบบวิธีการส่งเสริม 3 กลุ่ม คือ การส่งเสริมแบบรายบุคคล การส่งเสริมแบบกลุ่ม และการส่งเสริมแบบมวลชน ผลการศึกษาปรากฏดังข้อมูลที่สรุปไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

1) การส่งเสริมแบบรายบุคคล

(1) เจ้าหน้าที่มาเยี่ยมให้คำปรึกษาที่บ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 79.9 ระบุว่าได้รับ 1-2 ครั้งค่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 14.2 ระบุว่าได้รับ 3-4 ครั้งค่อปี และร้อยละ 5.9 ระบุว่ามากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป

(2) เจ้าหน้าที่มาเยี่ยมที่ไร่นา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 84.0 ระบุว่าเจ้าหน้าที่จะมาเยี่ยมที่ไร่นา 1-2 ครั้งค่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 16.0 ระบุว่าเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมที่ไร่นามากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป

(3) การไปพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือร้อยละ 74.0 ระบุเคยเข้าไปพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน 1-2 ครั้งค่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 26.0 ระบุเคยเข้าไปพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานมากกว่า 3 ครั้ง

(4) การเขียนจดหมายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือร้อยละ 83.2 ระบุว่าไม่เคยเขียนจดหมายติดต่อกับเจ้าหน้าที่เลย มีเพียงร้อยละ 16.8 เท่านั้นที่เคยเขียนจดหมายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-2 ครั้งค่อปี

2) การส่งเสริมแบบกลุ่ม พบว่า

(1) การประชุมกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือร้อยละ 98.9 ได้เข้าประชุมกลุ่ม 1-2 ครั้งค่อปี มีเพียงร้อยละ 5.3 ได้รับการประชุมกลุ่มมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป

(2) การฝึกอบรม เกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 62.2 ระบุได้เคยเข้ารับการฝึกอบรม 1 ครั้งค่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 37.8 ระบุได้เข้าฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้งค่อปี

(3) การสาธิตวิธี เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือร้อยละ 78.2 ระบุได้รับการสาธิตวิธี 1-2 ครั้งค่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 18.5 ระบุไม่ได้รับการสาธิตเลย และร้อยละ 3.4 ระบุได้รับการสาธิตมากกว่า 2 ครั้งค่อปี

(4) การสาธิตผล เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราครึ่งหนึ่งระบุว่าไม่ได้รับการสาธิตผลเลย ที่เหลือคือร้อยละ 41.2 ระบุได้รับจำนวน 1 ครั้งค่อปี และร้อยละ 7.6 ระบุว่าได้รับจำนวน 2 ครั้งค่อปี

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรูปแบบวิธีการส่งเสริมที่ได้รับต่อปี

รูปแบบวิธีการส่งเสริมที่เกษตรกรได้รับ	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
1. การส่งเสริมแบบรายบุคคล		
- เจ้าหน้าที่มาเยี่ยมและให้คำปรึกษาที่บ้าน (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	95	79.9
3 - 4 ครั้ง	17	14.2
มากกว่า 4 ครั้ง	7	5.9
- เจ้าหน้าที่มาเยี่ยมที่ไร่นา (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	100	84.0
มากกว่า 2 ครั้ง	19	16.0
- การไปพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน		
1 - 2 ครั้ง	99	83.2
มากกว่า 2 ครั้ง	20	16.8
- การเขียนจดหมายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้เขียนติดต่อกับ	99	83.2
1 - 2 ครั้ง	20	16.8
2. การส่งเสริมแบบกลุ่ม		
- การประชุมกลุ่ม (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	113	95.0
มากกว่า 2 ครั้ง	6	5.0
- การฝึกอบรม (ครั้งต่อปี)		
1	74	62.2
2	45	37.8
- การสาธิตวิธี (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการสาธิต	22	18.4
1 - 2 ครั้ง	93	78.2
มากกว่า 2 ครั้ง	4	3.4

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรูปแบบวิธีการส่งเสริมที่ได้รับต่อปี (ต่อ)

รูปแบบวิธีการส่งเสริมที่เกษตรกรได้รับ	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
- การสาธิตผล (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	61	51.2
1 ครั้ง	49	41.2
2 ครั้ง	9	7.6
3.การส่งเสริมแบบมวลชน (การชมนิทรรศการ) (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	77	64.8
1 - 2 ครั้ง	42	35.2
- การได้รับหนังสือเวียนแจ้งข่าวสาร (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	69	58.0
1 - 2 ครั้ง	46	38.6
มากกว่า 2 ครั้ง	4	3.4
- การชมวิดิทัศน์และสไลด์ (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	63	52.9
1 ครั้ง	48	40.4
2 ครั้ง	8	6.7
- การได้รับเอกสารเผยแพร่ (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	44	37.0
1 - 2 ครั้ง	66	55.4
มากกว่า 2 ครั้ง	9	7.6
- การรับข่าวสารจากหอกระจายข่าว (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	45	37.8
1 - 2 ครั้ง	49	41.3
มากกว่า 2 ครั้ง	25	20.9
- การรับข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์ (ครั้งต่อปี)		
ไม่ได้รับการส่งเสริม	14	11.8
1 - 2 ครั้ง	66	55.4
มากกว่า 2 ครั้ง	39	32.8

3) การส่งเสริมแบบมวลชน พบว่า

(1) การชมนิทรรศการ/งานวันเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 64.8 ไม่ได้รับการชมนิทรรศการหรืองานวันเกษตรเลย ส่วนอีกร้อยละ 35.2 ของเกษตรกรระบุว่าได้รับการชมนิทรรศการหรืองานวันเกษตร 1-2 ครั้งต่อปี

(2) การได้รับหนังสือเวียนแจ้งข่าวสาร เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 58.0 ระบุว่าไม่เคยได้รับหนังสือเวียนแจ้งข่าวสารเลย ส่วนเกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 38.6 ได้รับหนังสือเวียนแจ้งข่าวสาร 1-2 ครั้งต่อปี และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ 3.4 เท่านั้นที่ได้รับหนังสือเวียนแจ้งข่าวสารมากกว่า 2 ครั้งต่อปี

(3) การชมวิถีทัศน์และสไลด์ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 52.9 ระบุว่าไม่ได้รับชมวิถีทัศน์หรือสไลด์เกี่ยวกับยางพาราเลย ส่วนเกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 40.3 ได้ชมวิถีทัศน์และสไลด์เกี่ยวกับยางพาราจำนวน 1 ครั้งต่อปี ส่วนอีกร้อยละ 6.7 ระบุว่าได้ชมวิถีทัศน์และสไลด์เกี่ยวกับยางพาราจำนวน 2 ครั้งต่อปี

(4) การรับข่าวสารเรื่องยางพาราจากหอกระจายข่าว เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 37.8 ระบุว่าไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องยางพารา ส่วนเกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 41.2 ระบุว่าได้รับข่าวสารเรื่องยางพาราจากหอกระจายข่าวจำนวน 1 - 2 ครั้งต่อปี และเกษตรกรอีกร้อยละ 20.9 ระบุว่าได้รับข่าวสารเรื่องยางพาราจากหอกระจายข่าวมากกว่า 2 ครั้งต่อปี

(5) การรับข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราร้อยละ 47.9 ระบุว่าได้รับข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์ 1-2 ครั้งต่อปี อีกร้อยละ 32.7 ระบุว่าได้รับข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์มากกว่า 2 ครั้งต่อปี มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 11.8 เท่านั้นที่ระบุว่าไม่ได้รับข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์

4.6 จำนวนครั้งความต้องการรูปแบบวิธีการส่งเสริมเรื่องยางพารา

การศึกษาในเรื่องจำนวนครั้งความต้องการของเกษตรกรในรูปแบบวิธีการส่งเสริมการผลิตยางพารา ผลการศึกษาปรากฏดังข้อมูลที่สรุปไว้ในตารางที่ 4.6 ดังนี้

1) การเข้าเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราร้อยละ 47.1 ระบุว่าต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมมาเยี่ยมชมจำนวน 4-6 ครั้งต่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 46.2 ต้องการจำนวน 1-3 ครั้งต่อปี และร้อยละ 6.7 ต้องการจำนวนมากกว่า 6 ครั้งต่อปี

2) การจัดประชุมกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 79.8 ระบุว่าต้องการให้มีการจัดประชุมกลุ่มจำนวน 1-2 ครั้งต่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 14.3 ของเกษตรกรระบุว่าต้องการจำนวน 3-4 ครั้งต่อปี และร้อยละ 5.9 ของเกษตรกรระบุมีความต้องการในเรื่องนี้มากกว่า 4 ครั้งต่อปี

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรูปแบบวิธีการส่งเสริมที่ต้องการได้รับ

รูปแบบวิธีการส่งเสริม	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
1. การเข้าเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (ครั้งต่อปี)		
1 - 3 ครั้ง	55	46.2
4 - 6 ครั้ง	56	47.1
มากกว่า 6 ครั้ง	8	6.7
2. การจัดประชุมกลุ่ม (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	95	79.8
3 - 4 ครั้ง	17	14.3
มากกว่า 4 ครั้ง	7	5.9
3. การจัดฝึกอบรม (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	97	81.5
มากกว่า 2 ครั้ง	22	18.5
4. การแจกเอกสารคำแนะนำเรื่องยางพารา (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	78	65.6
มากกว่า 2 ครั้ง	41	34.4
5. การไปทัศนศึกษา (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	105	88.3
มากกว่า 2 ครั้ง	14	11.7
6. การจัดทำแปลงสาธิต (ครั้งต่อปี)		
1 ครั้ง	102	85.7
2 ครั้ง	17	14.3
7. การจัดงานวันณรงค์ (ครั้งต่อปี)		
1 ครั้ง	108	90.8
2 ครั้ง	11	9.2

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรูปแบบวิธีการส่งเสริมที่ต้องการได้รับ (ต่อ)

รูปแบบวิธีการส่งเสริม	จำนวน (N = 119)	ร้อยละ
8. การใช้โทรทัศน์และวิทยุ (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	114	95.8
มากกว่า 2 ครั้ง	5	11.8
9. การใช้หอกระจายข่าว (ครั้งต่อปี)		
1 - 2 ครั้ง	105	88.2
มากกว่า 2 ครั้ง	14	11.8

3) การจัดฝึกอบรม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 81.5 ระบุว่าต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตยางพาราจำนวน 1-2 ครั้งต่อปี ที่เหลือคือร้อยละ 18.5 ของเกษตรกร ระบุว่าต้องการในเรื่องนี้มากกว่า 2 ครั้งต่อปี

4) การแจกเอกสารคำแนะนำเรื่องยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 65.6 ต้องการให้มีการแจกเอกสารคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องยางพารา จำนวน 1-2 ครั้งต่อปี และอีกร้อยละ 34.4 ของเกษตรกรมีความต้องการในเรื่องนี้มากกว่า 2 ครั้งต่อปี

5) การไปทัศนศึกษา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 88.3 ต้องการที่จะไปทัศนศึกษาดูงาน จำนวน 1-2 ครั้งต่อปี มีเพียงร้อยละ 11.7 ของเกษตรกรเท่านั้นที่ต้องการไปทัศนศึกษามากกว่า 2 ครั้งต่อปี

6) การจัดทำแปลงสาธิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 85.7 ระบุว่าต้องการให้มีการจัดทำแปลงสาธิต จำนวน 1 ครั้งต่อปี และร้อยละ 14.3 ของเกษตรกรระบุต้องการในเรื่องนี้จำนวน 2 ครั้งต่อปี

7) การจัดงานวันณรงค์ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 90.8 ระบุว่าต้องการให้มีการจัดงานวันณรงค์ จำนวน 1 ครั้งต่อปี มีเพียงร้อยละ 9.2 ของเกษตรกรเท่านั้นที่ต้องการในเรื่องนี้จำนวน 2 ครั้งต่อปี

8) การใช้โทรทัศน์และวิทยุ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกือบทั้งหมด คือร้อยละ 95.8 ระบุว่าต้องการให้มีการใช้โทรทัศน์และวิทยุจำนวน 1-2 ครั้งต่อปี และร้อยละ 11.8 ของเกษตรกรระบุต้องการในเรื่องนี้จำนวนมากกว่า 2 ครั้งต่อปี

9) การใช้ห่อกระจายข้าว เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 88.2 ระบุว่าต้องการให้มีการใช้ห่อกระจายข้าวเกี่ยวกับการผลิตยางพารา จำนวน 1-2 ครั้งต่อปี และร้อยละ 11.8 ของเกษตรกรระบุว่าต้องการในเรื่องนี้จำนวนมากกว่า 2 ครั้งต่อปี

4.7 ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ในเรื่องความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร ซึ่งมีทั้งหมด 16 ประเด็น ผลการศึกษาปรากฏดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 ดังนี้

1) การเลือกพื้นที่ปลูกยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 63.9 ระบุต้องการความรู้การเลือกพื้นที่ปลูกยางพาราในระดับน้อย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30.3 ระบุมีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับมาก และร้อยละ 5.9 ของเกษตรกรระบุว่าไม่มีความต้องการความรู้ในเรื่องการเลือกพื้นที่ปลูกยาง

2) การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 64.7 ระบุว่าต้องการความรู้เกี่ยวกับการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพาราในระดับน้อย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 27.7 ระบุมีความต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 7.6 ของเกษตรกรระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา

3) วิธีการปลูกยางพารา มี 3 ประเด็น ผลการศึกษาพบว่า

3.1) การปลูกด้วยต้นตอตา เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 58.8 ระบุว่าต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกยางพาราด้วยต้นตอตาในระดับน้อย ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 22.7 ระบุมีความต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 18.5 ของเกษตรกรระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกยางพาราด้วยต้นตอตา

3.2) การปลูกด้วยต้นยางชำถุง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 52.1 ระบุว่าต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกยางพาราด้วยต้นยางชำถุงในระดับน้อย ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 42.0 ระบุว่ามีความต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 5.9 ของเกษตรกรระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกยางด้วยต้นยางชำถุง

3.3) การปลูกด้วยเมล็ดแล้วตัดตาในแปลง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 57.1 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกยางด้วยเมล็ดแล้วตัดตาในแปลงในระดับน้อย ที่เหลือคือร้อยละ 21.8 ระบุว่ามีความต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 21.0 ของเกษตรกรระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกยางพาราด้วยเมล็ดแล้วตัดตาในแปลง

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับ
การปลูกยางพารา

ความรู้เกี่ยวกับการปลูกยาง	ระดับความต้องการ						X̄	ความ หมาย
	มาก		น้อย		ไม่ต้องการ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	36	30.3	76	63.9	7	5.9	1.24	น้อย
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	33	27.7	77	64.7	9	7.6	1.20	น้อย
3. วิธีการปลูกยาง								
- การปลูกด้วยต้นคอตตา	27	22.7	70	58.8	22	18.5	1.04	น้อย
- การปลูกด้วยต้นยางชำถุง	50	42.0	62	52.1	7	5.9	1.36	มาก
- การปลูกด้วยเมล็ดแล้ว ติดตามในแปลง	26	21.8	68	57.1	25	21.0	1.00	น้อย
4. การปลูกซ่อมยาง	28	23.5	84	70.6	7	5.9	1.18	น้อย
5. การตัดแต่งทรงพุ่ม	31	26.1	80	67.2	8	6.7	1.93	มาก
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยางพารา								
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	22	18.5	85	71.4	12	10.1	1.08	น้อย
- การใส่ปุ๋ยแบบเป็นแถบ	21	17.6	87	73.1	11	9.2	1.08	น้อย
- การใส่ปุ๋ยแบบเป็นหลุม	38	31.9	76	63.9	5	4.2	1.28	น้อย
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช								
- การควบคุมกำจัดวัชพืช โดยใช้สารเคมี	34	28.6	78	65.5	7	5.9	1.23	น้อย
- การควบคุมกำจัดวัชพืช โดยไม่ใช้สารเคมี	41	34.5	73	61.3	5	4.2	1.30	น้อย
8. การปลูกพืชแซมยาง	15	12.6	76	63.9	28	23.5	0.89	น้อย
9. การปลูกพืชคลุมดิน	8	6.7	80	67.2	31	26.1	0.81	น้อย
10. ลักษณะประจำพันธุ์ยาง	33	27.7	80	67.2	6	5.0	1.23	น้อย
11. การขยายพันธุ์ยาง	47	39.5	72	60.5	0	0.0	1.39	มาก
12. การกรีดยาง	69	58.0	48	40.3	2	1.7	1.56	มาก

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกยางพารา (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการปลูกยาง	ระดับความต้องการ						$\bar{X}$	ความ หมาย
	มาก		น้อย		ไม่ต้องการ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
13. ระบบการกรีดยาง								
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	49	41.2	53	44.5	17	14.3	1.27	น้อย
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	47	39.5	65	54.6	7	5.9	1.34	มาก
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน ร่วมกับใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง	42	35.5	72	60.5	5	4.2	1.31	น้อย
14. การแปรรูปยางพารา								
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	68	57.1	49	41.2	2	1.7	1.56	มาก
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	43	36.1	68	57.1	8	6.7	1.29	น้อย
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	55	46.2	53	44.5	11	9.2	1.37	มาก
- วิธีการทำยางแท่ง	54	45.4	54	45.4	11	9.2	1.36	มาก
- วิธีการทำยางเครพ	15	12.6	49	41.2	55	46.2	1.34	มาก
- วิธีการทำน้ำยางข้น	65	54.6	39	32.8	15	12.6	1.42	มาก
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด	87	73.1	30	25.2	2	1.7	1.71	มาก
16. การตลาดยางพารา								
- แหล่งที่ตั้งโรงงานรับซื้อยาง	106	89.1	13	10.9	0	0.0	1.89	มาก
- ชนิดผลิตภัณฑ์ยางที่ตลาดซื้อ	101	84.9	18	15.1	0	0.0	1.85	มาก
- ราคาผลิตภัณฑ์ยาง	108	90.8	11	9.2	0	0.0	1.91	มาก

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) คำนวณจาก ความต้องการมาก=2 ความต้องการน้อย=1 ไม่ต้องการ=0

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.66 ถือว่าเกษตรกรไม่มีความต้องการ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.66 - 1.33 ถือว่าเกษตรกรมีความต้องการระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.34 - 2.00 ถือว่าเกษตรกรมีความต้องการระดับมาก

4) การปลูกซ่อม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 70.6 ระบุมีความต้องการความรู้ในระดับน้อยเกี่ยวกับการปลูกซ่อมยางพารา เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 23.5 ระบุมีความต้องการความรู้ในระดับมากในเรื่องนี้ และอีกร้อยละ 5.9 ระบุไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกซ่อมยางพารา

5) การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 67.2 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการตัดแต่งและสร้างทรงพุ่มยางพาราในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 26.1 ระบุมีความต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 6.7 ระบุไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการตัดแต่งและสร้างทรงพุ่มยางพารา

6) วิธีการใส่ปุ๋ยยางพารา การศึกษาวิธีการใส่ปุ๋ยยางพาราทั้ง 3 วิธี พบว่า

6.1 การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 71.4 ระบุว่ามีความต้องการความรู้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบหว่านในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือร้อยละ 18.5 ระบุว่าต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และเกษตรกรอีกร้อยละ 10.1 ระบุไม่มีความต้องการความรู้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบหว่าน

6.2 การใส่ปุ๋ยแบบเป็นแถบ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 73.1 ระบุว่ามีความต้องการความรู้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยยางแบบเป็นแถบในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 17.6 ระบุว่าต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และเกษตรกรอีกร้อยละ 9.2 ระบุไม่มีความต้องการความรู้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบเป็นแถบ

6.3 การใส่ปุ๋ยแบบเป็นหลุม เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 63.9 ระบุว่ามีความต้องการความรู้ในเรื่องวิธีการใส่ปุ๋ยยางแบบเป็นหลุมในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 31.9 ระบุว่าต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 4.2 ระบุไม่มีความต้องการความรู้ในเรื่องวิธีการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบหลุม

7) การควบคุมและกำจัดวัชพืช ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 65.5 และ 61.3 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและกำจัดวัชพืชในระดับน้อยในเรื่องการควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี และการควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมีตามลำดับ เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 28.6 และ 34.5 ระบุว่าต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 5.9 และ 4.2 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการกำจัดวัชพืชในเรื่องการควบคุมและกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี และการควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมีตามลำดับ

8) การปลูกพืชแซมยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือร้อยละ 63.9 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแซมยางในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือร้อยละ 12.6 ระบุว่าต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 23.5 ระบุไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแซมยาง

9) การปลูกพืชคลุมดิน เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 67.2 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชคลุมดินในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 6.7 ระบุต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 26.1 ระบุไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชคลุมดิน

10) ลักษณะประจำพันธุ์ยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 67.2 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับลักษณะประจำพันธุ์ยางในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือร้อยละ 27.7 ระบุต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 5.0 ระบุไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับลักษณะประจำพันธุ์ยาง

11) การขยายพันธุ์ยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 60.5 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการขยายพันธุ์ยางในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือร้อยละ 39.5 ระบุว่าต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก

12) การกรีดยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 58.0 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการกรีดยางในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 40.3 ระบุต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 1.7 ระบุไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการกรีดยางพารา

13) ระบบการกรีดยาง การศึกษาระบบการกรีดยางทั้ง 3 ระบบ ผลการศึกษาพบว่า

(1) วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 44.5 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวันในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 41.2 ต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 14.3 ระบุว่าไม่มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน

(2) วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 54.6 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวันในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 39.5 ต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 5.9 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน

(3) วิธีกรีดครึ่งต้นวันเว้นวันร่วมกับการใช้สารเคมี เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60.5 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีกรีดครึ่งต้นวันเว้นวัน ร่วมกับการใช้สารเคมี เร่งน้ำยาง เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 4.2 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีกรีดครึ่งต้นวัน เว้นวันร่วมกับการใช้สารเคมี

14) การแปรรูปยางพารา การศึกษาการแปรรูปยางพาราทั้ง 6 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า

(1) การทำยางแผ่นดิบ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 57.1 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแผ่นดิบในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 41.2 และ ร้อยละ 1.7 ระบุว่ามีความต้องการความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับน้อย และไม่มีความต้องการตามลำดับ

(2) การทำยางแผ่นผึ่งแห้ง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 57.1 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแผ่นผึ่งแห้งในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 36.1 ต้องการความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับมาก และอีก ร้อยละ 6.7 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง

(3) การทำยางแผ่นรมควัน เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 46.2 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแผ่นรมควันในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 44.5 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแผ่นรมควันในระดับน้อย และอีกร้อยละ 9.2 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแผ่นรมควัน

(4) การทำยางแท่ง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 45.4 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแท่งในระดับมาก ร้อยละ 45.4 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีก ร้อยละ 9.2 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางแท่ง

(5) การทำยางเครพ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 12.6 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางเครพในระดับน้อย ร้อยละ 41.2 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 46.2 ระบุว่าไม่มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำยางเครพ

(6) การทำน้ำยางข้น เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 54.6 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำน้ำยางข้นในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือ คือ ร้อยละ 32.8 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 1.7 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำน้ำยางข้น

15) โรคยางและการป้องกันกำจัด เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 73.1 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดโรคยางในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 25.2 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 1.7 ระบุว่าไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดโรคยาง

16) การตลาดยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 89.1 มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่ตั้งโรงงานรับซื้อยางในระดับมาก และอีกร้อยละ 10.9 มีความต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับน้อย และโดยส่วนมาก คือ ร้อยละ 84.9 ระบุต้องการทราบชนิดผลิตภัณฑ์ในระดับมาก และอีกร้อยละ 15.1 ระบุต้องการทราบในเรื่องนี้ในระดับน้อย ส่วนราคาผลิตภัณฑ์ยาง เกษตรกรร้อยละ 90.8 ระบุต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับมาก และร้อยละ 9.2 ระบุต้องการความรู้ในเรื่องนี้ในระดับน้อย

จากการรวมเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารายังมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรมีพื้นฐานในการปฏิบัติการปลูกพืชทางการเกษตรอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราที่อยู่ในระดับมาก 14 ประเด็นคือ วิธีการปลูกยางด้วยต้นยางชำถุง การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม การขยายพันธุ์ยาง การกรีดยางด้วยระบบครึ่งคันวันเว้นวัน วิธีการทำยางแผ่นดิบ การทำยางแผ่นรมควัน การทำยางแท่ง การทำยางเครพ การทำน้ำยางข้น โรคยางและการป้องกันกำจัด และการตลาดยางพารา ได้แก่ แหล่งรับซื้อยาง ชนิดผลิตภัณฑ์ยาง และราคาผลิตภัณฑ์ยาง ส่วนความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราที่อยู่ในระดับน้อยมี 16 ประเด็น ได้แก่ การเลือกพื้นที่ปลูกยาง การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง การปลูกด้วยต้นคอดตา การปลูกด้วยเมล็ดแล้วตัดตาในแปลง การปลูกซ่อมยาง วิธีการใส่ปุ๋ยแบบหว่าน การใส่ปุ๋ยแบบเป็นแถบ การใส่ปุ๋ยแบบเป็นหลุม การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี การปลูกพืชแซมยาง การปลูกพืชคลุมดิน และลักษณะประจำพันธุ์ยาง

4.8 ความต้องการของเกษตรกรในรูปแบบวิธีการส่งเสริม

ถ้าหากความต้องการของเกษตรกรในรูปแบบวิธีการส่งเสริมในการปลูกยางพาราซึ่งมีทั้งหมด 9 ประเด็น ผลการศึกษาปรากฏดังสรุปในรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.8 ดังนี้

- 1) การไปทัศนศึกษาดูงาน เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.8 ต้องการไปทัศนศึกษาในระดับมาก อีกร้อยละ 20.2 ระบุว่าต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย
- 2) การจัดฝึกอบรม เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 58.8 ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมในระดับมาก และอีกร้อยละ 41.2 ระบุว่าต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย
- 3) การเข้าเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 57.1 ต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้าเยี่ยมในระดับมาก และอีกร้อยละ 42.9 ต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย
- 4) การจัดประชุมกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 57.1 ต้องการให้มีการจัดประชุมกลุ่มในระดับน้อย และอีกร้อยละ 42.9 ระบุว่าต้องการในเรื่องนี้ในระดับมาก
- 5) การแจกเอกสารคำแนะนำ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 57.1 ต้องการให้มีการแจกเอกสารคำแนะนำเรื่องยางพาราในระดับน้อย และร้อยละ 42.9 ของเกษตรกรระบุต้องการในเรื่องนี้ในระดับมาก
- 6) การจัดแสดงแปลงสาธิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 37.0 ต้องการให้มีการจัดแสดงแปลงสาธิตในระดับมาก ร้อยละ 34.5 ของเกษตรกรต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 28.6 ของเกษตรกรระบุไม่มีความต้องการในเรื่องนี้
- 7) การใช้โทรทัศน์และวิทยุ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 42.9 ต้องการให้มีการใช้โทรทัศน์และวิทยุในระดับน้อย ร้อยละ 31.1 ของเกษตรกรระบุความต้องการในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 26.1 ระบุไม่มีความต้องการในการใช้โทรทัศน์และวิทยุ
- 8) การใช้หอกระจายข่าว เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 52.1 ต้องการให้หอกระจายข่าวในระดับน้อย เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 30.3 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับมาก และอีกร้อยละ 17.6 ระบุว่าไม่มีความต้องการให้หอกระจายข่าว
- 9) การจัดงานวันเกษตรกร เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ร้อยละ 26.9 ต้องการให้มีการจัดงานวันเกษตรกรในระดับมาก ร้อยละ 28.6 ต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 37.0 ระบุว่าไม่มีความต้องการการจัดงานวันเกษตรกร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วจะพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความต้องการในรูปแบบวิธีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ประเด็น คือ การไปทัศนศึกษา การจัดฝึกอบรม การเข้าเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ การจัดประชุมกลุ่ม และการแจกเอกสารคำแนะนำ ส่วนอีก 4 ประเด็น เกษตรกรมีความต้องการในระดับน้อย

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความต้องการในรูปแบบวิธีการ
ส่งเสริมการปลูกยางพารา

รูปแบบวิธีการส่งเสริม	ระดับความต้องการ						X̄	ความ หมาย
	มาก		น้อย		ไม่ต้องการ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การพาไปทัศนศึกษาดูงาน	95	79.8	24	20.2	0	0.00	1.80	มาก
2. การจัดฝึกอบรม	70	58.8	49	41.2	0	0.00	1.59	มาก
3. การเข้าเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่	68	57.1	51	42.9	0	0.00	1.57	มาก
4. การจัดประชุมกลุ่ม	51	42.9	68	57.1	0	0.00	1.43	มาก
5. การแจกเอกสารคำแนะนำ	51	42.9	68	57.1	0	0.00	1.43	มาก
6. การจัดแสดงแปลงสาธิต	44	37.0	41	34.5	34	28.6	1.08	น้อย
7. การใช้โทรทัศน์และวิทยุ	37	31.1	51	42.9	31	26.1	1.05	น้อย
8. การใช้หอกระจายข่าว	36	30.3	62	52.1	21	17.6	1.23	น้อย
9. การจัดงานวันเกษตรกร	32	26.9	43	36.6	44	37.0	0.89	น้อย

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจาก ความต้องการมาก=2 ความต้องการน้อย=1 ไม่ต้องการ=0

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.66 ถือว่าเกษตรกรไม่มีความต้องการ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.33 ถือว่าเกษตรกรมีความต้องการระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.34 - 2.00 ถือว่าเกษตรกรมีความต้องการระดับมาก

4.9 ความต้องการการให้บริการและสนับสนุนปัจจัยการผลิตยางพารา

ในเรื่องความต้องการการให้บริการและสนับสนุนปัจจัยการผลิตยางพารา ทั้งหมด 12 ประเด็น ผลการศึกษาปรากฏดังสรุปในรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.9 ดังนี้

1) การมีตลาดกลางหรือตลาดแทรกแซงรับซื้อผลผลิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 99.2 มีความต้องการให้มีตลาดกลางหรือตลาดแทรกแซงรับซื้อผลผลิตยางในระดับมาก มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 0.8 ของเกษตรกร

2) การประกันราคาผลผลิตยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความต้องการบริการสนับสนุนให้มีการประกันราคาผลผลิตยางพาราในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 97.5 ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ 2.5 ของเกษตรกรมีความต้องการการบริการสนับสนุนในเรื่องนี้ในระดับน้อย

3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านปุ๋ยเคมี ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.6 มีความต้องการสนับสนุนปุ๋ยเคมีในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 3.4 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย

4) แหล่งรับซื้อผลผลิตยาง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 96.6 มีความต้องการให้มีแหล่งรับซื้อผลผลิตยาง ในระดับมาก ที่เหลือคือ ร้อยละ 2.5 มีความต้องการสนับสนุนในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 0.8 ไม่มีความต้องการในการสนับสนุนให้มีแหล่งรับซื้อผลผลิตยางพารา

5) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านอุปกรณ์กรีดยาง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 95.0 มีความต้องการสนับสนุนอุปกรณ์กรีดยางในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 5.0 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย

6) แหล่งซื้อปัจจัยการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีความต้องการการบริการและสนับสนุนปัจจัยการผลิตระดับมากในเรื่องแหล่งซื้อปัจจัยการผลิตคิดเป็นร้อยละ 93.3 และอีกร้อยละ 6.7 ของเกษตรกรระบุว่ามีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย

7) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.1 มีความต้องการสนับสนุนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 6.74 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และร้อยละ 1.7 ไม่มีความต้องการในเรื่องนี้

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความต้องการการให้บริการ
และสนับสนุนปัจจัยการผลิตยางพารา

การให้บริการและการสนับสนุน	ระดับความต้องการ						$\bar{X}$	ความ หมาย
	มาก		น้อย		ไม่ต้องการ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การมีตลาดกลางหรือตลาด แทรกแซงรับซื้อผลผลิต	118	99.2	1	0.8	0	0.0	1.99	มาก
2. การประกันราคาผลผลิตยาง	116	97.5	3	2.5	0	0.0	1.98	มาก
3. ปุ๋ยเคมี	115	96.6	4	3.4	0	0.0	1.97	มาก
4. แหล่งรับซื้อผลผลิตยาง	115	2.5	3	2.5	1	0.8	1.96	มาก
5. อุปกรณ์การกรีดยาง	113	95.0	6	5.0	0	0.0	1.95	มาก
6. แหล่งซื้อปัจจัยการผลิต	111	93.3	8	6.7	0	0.0	1.93	มาก
7. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	112	94.1	5	4.2	2	1.7	1.92	มาก
8. การสนับสนุนรวมกลุ่ม เพื่อการผลิต	103	86.6	16	13.4	0	0.0	1.87	มาก
9. มีแหล่งให้คำปรึกษาแนะนำ	99	83.2	20	16.8	0	0.0	1.83	มาก
10. ต้นพันธุ์ยางพารา	102	89.1	6	5.0	7	5.9	1.83	มาก
11.สินเชื่อเพื่อการผลิต (เงินทุน)	95	79.8	16	13.4	8	6.7	1.73	มาก
12. การประชาสัมพันธ์	79	66.4	37	31.1	3	2.5	1.64	มาก

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจาก ความต้องการมาก=2 ความต้องการน้อย=1 ไม่ต้องการ=0

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.66 ถือว่าเกษตรกรไม่มีความต้องการ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.33 ถือว่าเกษตรกรมีความต้องการระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.34 - 2.00 ถือว่าเกษตรกรมีความต้องการระดับมาก

8) การสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 86.6 มีความต้องการให้มีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตในระดับมาก ส่วนเกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 13.4 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย

9) มีแหล่งให้คำปรึกษาแนะนำ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความต้องการให้มีแหล่งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการผลิตยางพาราในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 83.2 เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 16.8 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย

10) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านต้นพันธุ์ยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.1 มีความต้องการสนับสนุนต้นพันธุ์ยางพาราในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 5.04 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และร้อยละ 5.9 ไม่มีความต้องการในเรื่องนี้

11) สินเชื่อเพื่อการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 79.8 มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการผลิตในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 13.4 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 6.7 ของเกษตรกรไม่มีความต้องการการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิต

12) การประชาสัมพันธ์ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 66.4 มีความต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในระดับมาก เกษตรกรที่เหลือคือ ร้อยละ 31.1 มีความต้องการในเรื่องนี้ในระดับน้อย และอีกร้อยละ 2.5 ของเกษตรกรระบุไม่มีความต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์

จากการพิจารณาในภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการทั้ง 3 ระดับ จะพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความต้องการให้บริการและสนับสนุนการผลิตในระดับมาก ทั้ง 12 ประเด็น โดยลำดับ เรื่องที่มีระดับความต้องการมาก คือ มีตลาดกลางหรือตลาดแทรกแซงรับซื้อผลผลิต การประกันราคาผลผลิตยาง ปุ๋ยเคมี แหล่งรับซื้อผลผลิตยางพารา อุปกรณ์การกรีดยาง แหล่งรับซื้อปัจจัยการผลิต สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช การสนับสนุนรวมกลุ่มเพื่อการผลิต ต้นพันธุ์ยางพารา การประชาสัมพันธ์ และมีแหล่งให้คำปรึกษาแนะนำ สินเชื่อเพื่อการผลิต และการประชาสัมพันธ์

4.10 การเปรียบเทียบระดับความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตยางพารา

ผลการศึกษาในส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบระดับความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตยางพารา ซึ่งแบ่งประเด็นเปรียบเทียบ 3 ประเด็นหลัก คือ ความต้องการความรู้ เกี่ยวกับการผลิตยางพารา ความต้องการในรูปแบบวิธีการส่งเสริม และความต้องการการบริการสนับสนุนการผลิต โดยจำแนกตามลักษณะพื้นฐานด้านเศรษฐกิจสังคม และการผลิตยางพารา ผลการวิจัยแยกอธิบายในแต่ละประเด็นดังนี้

4.10.1 การเปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา

ในเรื่องการเปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ทั้งหมด 16 เรื่อง ได้แก่ การเลือกพื้นที่ปลูก การเตรียมพื้นที่ปลูก วิธีการปลูกยาง การปลูกซ่อมยาง การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม วิธีการใส่ปุ๋ย การควบคุมและกำจัดวัชพืช การปลูกพืชแซมยาง การปลูกพืชคลุมดิน ลักษณะประจำพันธุ์ยาง การขยายพันธุ์ยาง การกรีดยาง ระบบการกรีดยาง การแปรรูปยาง โรคยางและการป้องกันกำจัด การตลาดยาง โดยเปรียบเทียบจำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และการผลิตยางพารา จำนวน 12 ลักษณะ ผลการเปรียบเทียบปรากฏผลดังต่อไปนี้

1) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เกษตรกรที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏผลที่แสดงในตารางที่ 4.10 ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เป็นเพศชายและ เป็นเพศหญิงมีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 จำนวน 4 เรื่อง คือ วิธีการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบเป็นแถบ ระบบกรีดยางด้วยวิธีกรีดครั้งต้นวันเว้นสองวันร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง วิธีการทำยางแท่ง และโรคยางและการป้องกันกำจัด โดยที่เกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรที่เป็นเพศหญิงเป็นแรงงานหลักในครัวเรือนที่ทำหน้าที่ปลูกและดูแลรักษาพืชและการทำงานในครัวเรือน ทำให้ไม่มีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องยางพารา ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของเพศหญิงอยู่ในระดับมาก แต่ค่าเฉลี่ยความต้องการของเพศชายอยู่ในระดับน้อย

ส่วนเรื่องที่เหลือจำนวน 12 เรื่อง พบว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีระดับความต้องการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร

จำแนกตามเพศ

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยาง	เพศ				ค่า t
	ชาย (n=105)		หญิง (n=14)		
	Mean	SD	Mean	SD	
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	1.26	0.57	1.14	0.36	0.73
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	1.22	0.56	1.00	0.56	1.44
3. วิธีการปลูกยาง					
- การปลูกด้วยต้นคอตตา	1.06	0.63	0.93	0.73	0.70
- การปลูกด้วยต้นยางชำสูง	1.34	0.60	1.50	0.52	0.93
- การปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดคตา	1.02	.65	0.93	0.73	0.48
4. การปลูกซ่อมยาง	1.18	0.53	1.14	0.36	0.26
5. การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม	1.20	0.56	1.14	0.36	0.37
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยาง					
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	1.07	0.54	1.21	0.43	0.98
- การใส่ปุ๋ยเป็นแถบ	1.05	0.51	1.36	0.49	2.15
- การใส่ปุ๋ยแบบหลุม	1.29	0.55	1.21	0.43	0.47
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช					
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1.22	0.56	1.21	0.43	0.09
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	1.31	0.56	1.21	0.43	0.64
8. การปลูกพืชแซมยาง	0.92	0.60	0.64	0.49	1.69
9. การปลูกพืชคลุมดิน	0.83	0.55	0.64	0.49	1.21
10. คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง	1.21	0.53	1.36	0.49	0.98
11. การขยายพันธุ์ยาง	1.38	0.49	1.50	0.52	0.85
12. การกรีดยาง	1.54	0.54	1.71	0.47	1.14

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามเพศ (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	เพศ				ค่า t
	ชาย (n=105)		หญิง (n=14)		
	Mean	SD	Mean	SD	
13. ระบบการกรีดยาง					
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	1.24	0.70	1.50	0.65	1.32
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	1.30	0.59	1.57	0.51	1.61
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวันรวมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง	1.27	0.54	1.64	0.49	2.46*
14. การแปรรูปยางพารา					
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	1.53	0.54	1.71	0.47	1.20
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	1.25	0.59	1.57	0.51	1.90
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	1.32	0.66	1.71	0.69	2.15
- วิธีการทำยางแท่ง	1.30	0.65	1.79	0.43	2.68*
- วิธีการทำยางเครพ	1.31	0.68	1.50	0.76	0.94
- วิธีการทำน้ำยางข้น	1.41	0.70	1.50	0.76	0.45
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด	1.69	0.51	1.93	0.27	2.80*
16. การตลาด					
- แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ	1.89	0.32	1.93	0.27	0.48
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยางที่ตลาดต้องการ	1.72	0.46	1.88	0.32	1.67
- ราคาของผลิตภัณฑ์ยาง	1.88	0.33	1.41	0.28	0.53

หมายเหตุ * แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกัน 3 กลุ่มคือ อายุไม่เกิน 40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีระดับความต้องการความรู้เรื่องการผลิตยางพาราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ การปลูกยางด้วยต้นยางชำถุง การปลูกพืชแซมยาง การขยายพันธุ์ยาง การทำยางแผ่นผึ่งแห้ง การทำน้ำยางข้น และแหล่งโรงงานยางดิบ และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มด้วยวิธี LSD test ที่ระดับ .05 ดังปรากฏผลที่แสดงในตารางที่ 4.11 ดังนี้

1) เกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการความรู้มากกว่าเกษตรกรกลุ่มอายุอื่นๆ ในเรื่องการปลูกยางด้วยต้นยางชำถุง และการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากเกษตรกรที่มีอายุ 41-50 ปี ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมที่เพียงพอจึงมีความสนใจที่จะเรียนรู้ในเทคโนโลยีการปลูกและการแปรรูปเพื่อให้ได้ผลผลิตมากขึ้น

2) เกษตรกรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ในเรื่อง การทำน้ำยางข้น ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากการเป็นการทำงานที่ไม่ต้องใช้แรงงานมาก และเป็นงานไม่หนักเหมาะสำหรับคนที่มีอายุมาก นอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มนี้ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องการแปรรูปยางที่เพียงพอ จึงมีความสนใจในเทคโนโลยีการปลูกและการแปรรูปยางพารา

3) เกษตรกรที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ในเรื่อง การตลาดเกี่ยวกับแหล่งโรงงานยางดิบ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากกลุ่มเกษตรกรที่มีอายุยังน้อยมีความสนใจในข่าวสาร และมักจะคำนึงถึงแหล่งที่จะขายหรือตลาดมากกว่ากลุ่มอื่น เพื่อที่จะมีแหล่งจำหน่ายผลผลิตของตนเอง

ส่วนเรื่องที่เหลืออีก จำนวน 10 เรื่อง พบว่าเกษตรกรที่มีอายุต่างกันทั้ง 3 กลุ่มมีระดับความต้องการความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามอายุ

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	อายุเกษตรกร						ค่า F
	ต่ำกว่า 40 ปี		40 - 50 ปี		มากกว่า 50 ปี		
	(n = 25)		(n = 55)		(n = 39)		
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	1.16	0.55	1.27	0.59	1.26	0.49	0.370
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	1.08	0.49	1.24	0.64	1.23	0.48	0.741
3. วิธีการปลูกยาง							
- การปลูกด้วยคั่นคอตา	1.20	0.71	1.05	0.68	0.92	0.52	1.442
- การปลูกด้วยคั่นยางชำถุง	1.36 ^{ab}	0.64	1.49 ^a	0.57	1.18 ^b	0.56	3.270*
- การปลูกด้วยเมล็ดแล้วคั่นตา	1.04	0.73	1.07	0.69	0.89	0.55	0.845
4. การปลูกซ่อมยาง	1.16	0.55	1.18	0.55	1.18	0.45	0.016
5. การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม	1.24	0.59	1.18	0.55	1.18	0.51	0.116
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยาง							
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	1.04	0.45	1.04	0.58	1.18	0.51	0.930
- การใส่ปุ๋ยเป็นแถบ	1.04	0.45	1.09	0.59	1.1	0.45	0.120
- การใส่ปุ๋ยแบบหลุม	1.28	0.61	1.33	0.55	1.21	0.47	0.589
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช							
- การกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1.20	.58	1.25	.55	1.21	.52	0.131
- การกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	1.28	0.61	1.31	0.54	1.31	0.52	0.026
8. การปลูกพืชแซมยาง	0.68	0.69	0.98	0.59	0.89	0.50	0.073
9. การปลูกพืชคลุมดิน	0.64	0.49	0.85	.56	.85	0.54	1.518
10. คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง	1.36	0.49	1.22	0.57	1.15	0.49	1.179
11. การขยายพันธุ์ยาง	1.52 ^a	0.51	1.44 ^b	0.50	1.26 ^b	0.44	2.630*
12. การกรีดยาง	1.68	0.48	1.56	0.57	1.49	0.51	1.004

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยอักษรภาษาอังกฤษตัวเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามอายุ (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	อายุเกษตรกร						ค่า F
	ต่ำกว่า 40 ปี		41 - 50 ปี		มากกว่า 50 ปี		
	(n = 25)		(n = 55)		(n = 39)		
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	
13. ระบบการกรีดยาง							
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	1.36	0.76	1.18	0.67	1.33	0.70	0.805
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	1.24	0.72	1.35	0.58	1.38	0.49	0.472
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวันร่วมกับ	1.32	0.63	1.31	0.57	1.31	0.47	0.004
การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง							
14. การแปรรูปยางพารา							
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	1.60	0.65	1.56	0.50	1.51	0.51	0.216
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	1.08 ^b	0.76	1.38 ^a	0.56	1.31 ^a	0.47	2.336*
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	1.32	0.75	1.35	0.69	1.44	0.50	0.310
- วิธีการทำยางแท่ง	1.28	0.74	1.36	0.70	1.41	0.49	0.305
- วิธีการทำยางเครพ	1.28	0.74	1.29	0.79	1.44	0.50	0.600
- วิธีการทำน้ำยางข้น	1.44 ^{ab}	0.77	1.29 ^b	0.79	1.59 ^a	0.49	2.088*
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด							
	1.72	0.46	1.76	0.47	1.64	0.54	0.714
16. การตลาด							
- แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ	2.00 ^a	0.00	1.91 ^{ab}	0.29	1.79 ^b	0.41	3.592**
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยาง	1.88	0.33	1.84	0.37	1.85	0.37	0.126
ที่ตลาดต้องการ							
- ราคาของผลิตภัณฑ์ยาง	1.92	0.28	1.91	0.29	1.89	0.31	0.046

หมายเหตุ * แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยอักษรภาษาอังกฤษตัวเดียวกันไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

3) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจำนวน 2 กลุ่ม คือ จบประถมศึกษา และจบมัธยมศึกษา มีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 7 เรื่อง ดังผลปรากฏแสดงในตารางที่ 4.12 ดังนี้

1) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 จำนวน 2 เรื่อง คือ การปลูกซ่อมยาง และวิธีการใส่ปุ๋ยแบบหลุม โดยที่เกษตรกรที่จบประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรที่จบมัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากเกษตรกรที่มีการศึกษาค่ำมีปัญหเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ ไม่สามารถหาความรู้โดยการอ่านจากเอกสารแนะนำได้ และมักมีประสบการณ์น้อยเกี่ยวกับยางพารา ซึ่งเป็นพืชใหม่จึงทำให้มีความต้องการเรื่องดังกล่าวมาก

2) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 2 เรื่อง คือ การเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา และการปลูกยางด้วยเมล็ดแล้วคิดดา โดยที่เกษตรกรที่จบประถมศึกษา มีระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรที่จบมัธยมศึกษา ในเรื่องการเตรียมพื้นที่ปลูกยาง อาจจะเนื่องมาจากเกษตรกรไม่เคยปลูกพืชนี้มาก่อน ส่วนเรื่องการปลูกยางด้วยเมล็ดแล้วคิดดา พบว่า เกษตรกรที่จบมัธยมต้นมีระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรที่จบประถมต้น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้ที่จบการศึกษาสูงมักจะมีควมสนใจในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

3) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ การเลือกพื้นที่ปลูกยาง การปลูกพืชแซมยาง และการทำยางแผ่นรมควัน โดยที่เกษตรกรที่จบประถมศึกษา มีระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น ในเรื่องการเลือกพื้นที่ปลูกยาง ส่วนอีก 2 เรื่อง คือ การปลูกพืชแซมยาง และการทำยางแผ่นรมควัน พบว่า เกษตรกรที่จบมัธยมศึกษา มีระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น อาจเนื่องมาจากเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงมักจะมีสนใจในวิทยาการใหม่ๆ ที่สามารถเพิ่มผลผลิตและการแปรรูปผลผลิตเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาดยาง

ส่วนเรื่องอื่นๆ อีกจำนวน 9 เรื่อง พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความต้องการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ระดับการศึกษา				ค่า t
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		
	(n=97)		(n= 22)		
	Mean	SD	Mean	SD	
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	1.28	0.59	1.09	0.29	2.16*
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	1.27	0.55	0.91	0.53	2.79**
3. วิธีการปลูกยาง					
- การปลูกด้วยต้นคอตา	1.06	0.66	0.95	0.58	0.71
- การปลูกด้วยต้นยางชำถุง	1.39	0.59	1.27	0.63	0.78
- การปลูกด้วยเมล็ดแล้วคัตตา	0.94	0.68	1.32	0.48	2.50**
4. การปลูกซ่อมยาง	1.25	0.52	0.86	0.35	4.19
5. การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม	1.24	0.56	1.00	0.44	1.84
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยาง					
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	1.11	0.54	1.00	0.53	0.85
- การใส่ปุ๋ยเป็นแถบ	1.10	0.51	1.00	0.53	0.85
- การใส่ปุ๋ยแบบห่อถุ้ม	1.35	0.54	0.95	0.38	3.26***
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช					
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1.23	0.57	1.23	0.43	0.00
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	1.32	0.53	1.23	0.61	0.72
8. การปลูกพืชแซมยาง	0.83	0.59	1.14	0.56	2.18*
9. การปลูกพืชคลุมดิน	0.76	0.56	1.00	0.44	1.88
10. คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง	1.24	0.56	1.18	0.39	0.44
11. การขยายพันธุ์ยาง	1.41	0.49	1.36	0.49	0.33
12. การกรีดยาง	1.59	0.49	1.45	0.67	0.88

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ระดับการศึกษา				ค่า t
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		
	(n=97)		(n=22)		
	Mean	SD	Mean	SD	
13. ระบบการกรีดยาง					
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	1.28	0.68	1.23	0.81	0.31
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	1.35	0.58	1.27	0.63	0.56
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวันรวมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง	1.28	0.56	1.45	0.51	1.37
14. การแปรรูปยางพารา					
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	1.56	0.54	1.55	0.51	0.09
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	1.28	0.61	1.36	0.49	0.61
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	1.31	0.67	1.64	0.49	2.17*
- วิธีการทำยางแท่ง	1.33	0.68	1.45	0.51	0.75
- วิธีการทำยางเคพ	1.34	0.71	1.27	0.63	0.47
- วิธีการทำน้ำยางข้น	1.41	0.72	1.45	0.67	0.25
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด	1.71	0.50	1.73	0.46	0.14
16. การตลาด					
- แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ	1.92	0.28	1.77	0.43	1.51
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยางที่ตลาดต้องการ	1.85	0.35	1.82	0.39	0.44
- ราคาของผลิตภัณฑ์ยาง	1.89	0.31	1.95	0.21	0.84

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มแตกต่างกันมีระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 11 เรื่อง ดังผลปรากฏแสดงในตารางที่ 4.13 ดังนี้

1) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ การเลือกพื้นที่ปลูกยาง การปลูกยางด้วยดินยางชำถุง การปลูกซ่อม การใส่ปุ๋ยแบบหลุม การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี การกรีดยาง วิธีการกรีดยางแบบครึ่งต้นวันเว้นวัน และโรคยางการป้องกันกำจัด

2) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง

3) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 เรื่อง คือ การปลูกด้วยดินลาดอย่าง ผลการเปรียบเทียบโดยภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า เกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นประธานกลุ่มจะมีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการความรู้สูงกว่าเกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่มเกือบทุกเรื่อง และเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมีความต้องการมาก ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า โดยทั่วไปผู้ที่จะเป็นประธานกลุ่ม มักจะมีคุณสมบัติเด่นกว่าสมาชิกกลุ่ม เช่น ลักษณะการเป็นผู้นำ การมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า ดังนั้นแสดงให้เห็นได้ว่า ประธานมีระดับความต้องการความรู้สูงกว่าสมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เป็นที่ยอมรับในความรอบรู้และเป็นตัวแทนผู้แนะนำความรู้การผลิตยางแก่สมาชิกต่อไปได้

ส่วนเรื่องอื่นๆ อีกจำนวน 5 เรื่อง พบว่า เกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นประธานกลุ่มและเกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม มีระดับความต้องการความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม				ค่า t
	ประชาชน		สมาชิกกลุ่ม		
	(n=25)		(n= 94)		
	Mean	SD	Mean	SD	
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	1.44	0.58	1.19	0.53	2.03*
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	1.52	0.51	1.11	0.55	3.32**
3. วิธีการปลูกยาง					
- การปลูกด้วยคั่นคอตตา	0.68	0.63	1.14	0.62	3.30*
- การปลูกด้วยคั่นยางชำถุง	1.6	0.50	1.29	0.60	2.31*
- การปลูกด้วยเมล็ดลิ้นจี่คอตตา	0.80	0.71	1.06	0.64	1.80
4. การปลูกซ่อมยาง	1.36	0.49	1.23	0.51	2.03*
5. การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม	1.32	0.56	1.16	0.54	1.32
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยาง					
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	1.24	0.66	1.04	0.48	1.39
- การใส่ปุ๋ยเป็นแถบ	1.20	0.65	1.05	0.47	1.06
- การใส่ปุ๋ยแบบหลุม	1.48	0.51	1.22	0.53	2.16*
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช					
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1.20	0.65	1.23	0.52	0.28
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	1.52	0.51	1.24	0.54	2.28*
8. การปลูกพืชแซมยาง	0.92	0.81	0.88	0.53	0.22
9. การปลูกพืชคลุมดิน	0.88	0.67	0.79	0.50	0.76
10. คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง	1.52	0.51	1.15	0.50	3.52**
11. การขยายพันธุ์ยาง	1.52	0.51	1.36	0.48	1.44
12. การกรีดยาง	1.74	0.44	1.51	0.54	2.12*

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราจำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม				ค่า t
	ประธาน		สมาชิกกลุ่ม		
	(n=25)		(n=94)		
	Mean	SD	Mean	SD	
13. ระบบการกรีดยาง					
- วิธีกรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน	1.24	0.88	1.28	0.65	0.19
- วิธีกรีดครั้งต้นวันเว้นวัน	1.60	0.50	1.27	0.59	2.59*
- วิธีกรีดครั้งต้นวันเว้นสองวันรวมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง	1.40	0.58	1.29	0.54	0.91
14. การแปรรูปยางพารา					
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	1.64	0.49	1.53	0.54	0.90
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	1.44	0.51	1.26	0.60	1.40
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	1.48	0.65	1.34	0.65	0.96
- วิธีการทำยางแท่ง	1.40	0.65	1.35	0.65	0.33
- วิธีการทำยางเครพ	1.28	0.61	1.35	0.71	0.45
- วิธีการทำน้ำยางข้น	1.36	0.64	1.44	0.73	0.48
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด	1.52	0.59	1.17	0.45	2.27*
16. การตลาด					
- แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ	1.88	0.33	1.89	0.31	0.19
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยางที่ตลาดต้องการ	1.72	0.46	1.88	0.32	1.67
- ราคาของผลิตภัณฑ์ยาง	1.88	0.33	1.41	0.28	0.53

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนแรงงานในครัวเรือน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่แตกต่างกัน 3 กลุ่ม คือ จำนวนแรงงานต่ำกว่า 4 คน จำนวนแรงงาน 5-6 คน และจำนวนแรงงานมากกว่า 7 คน ขึ้นไป มีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังผลปรากฏแสดงในตารางที่ 4.14 ดังนี้

1) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 จำนวน 1 เรื่อง คือ แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มด้วยวิธี LSD test ที่ระดับ .05 พบว่า เกษตรกรที่มีแรงงานในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน มีระดับความต้องการสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

2) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธี LSD test ที่ระดับ .05 ผลปรากฏ พบว่า

2.1) เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานต่ำกว่า 4 คน มีระดับความต้องการสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ใน 5 เรื่อง ได้แก่ การปลูกยางด้วยคันยางชำสูง การปลูกซ่อมยาง การปลูกพืชคลุมดิน รูปแบบผลิตภัณฑ์ยาง และราคาผลิตภัณฑ์ยาง

2.2) เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานมากกว่า 6 คน มีระดับความต้องการสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ในเรื่อง คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง

ผลการเปรียบเทียบโดยภาพรวม อาจจะกล่าวได้ว่าเกษตรกรมีระดับความต้องการการปลูกยางด้วยคันยางชำสูง การปลูกซ่อมยาง การปลูกพืชคลุมดิน แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยาง และราคาผลิตภัณฑ์ยางสูง อันอาจจะเนื่องมาจากเกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานน้อย จึงจำเป็นต้องรับทราบข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง รวมทั้งทักษะการปฏิบัติเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการจ้างแรงงาน

ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 10 เรื่อง พบว่า เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มมีระดับความต้องการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
อำเภอตามจำนวนแรงงานในครัวเรือน

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	จำนวนแรงงานในครัวเรือน						ค่า F
	ต่ำกว่า 4 คน		5 - 6 คน		สูงกว่า 7 คน		
	(n=38)		(n=61)		(n=20)		
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	1.21	0.62	1.31	0.56	1.10	0.31	1.211
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	1.26	0.55	1.19	0.63	1.10	0.31	0.554
3. วิธีการปลูกยาง							
- การปลูกด้วยคันคอตคา	1.13	0.74	0.93	0.63	1.20	0.41	1.852
- การปลูกด้วยคันยางชำแดง	1.47 ^a	0.60	1.36 ^{ab}	0.58	1.15 ^b	0.59	1.986*
- การปลูกด้วยเมล็ดแล้วคิตคา	0.95	0.69	0.98	0.69	1.20	0.41	1.057
4. การปลูกซ่อมยาง	1.29 ^a	0.57	1.16 ^{ab}	0.55	1.00 ^b	0.00	2.148*
5. การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม	1.24	0.63	1.19	0.54	1.10	0.31	0.498
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยาง							
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	0.97	0.59	1.11	0.52	1.20	0.41	1.414
- การใส่ปุ๋ยเป็นแถบ	1.00	0.57	1.15	0.54	1.05	0.22	1.018
- การใส่ปุ๋ยแบบหลุม	1.32	0.57	1.29	0.56	1.15	0.37	0.693
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช							
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1.18	0.69	1.28	0.49	1.15	0.37	0.589
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	1.42	0.59	1.26	0.54	1.20	0.41	1.426
8. การปลูกพืชแซมยาง	0.97	0.72	0.82	0.59	0.95	0.22	0.906
9. การปลูกพืชคลุมดิน	0.95 ^a	0.66	0.70 ^b	0.49	0.85 ^{ab}	0.37	2.488*
10. คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง	1.21 ^a	0.53	1.33 ^a	0.54	0.95 ^b	0.39	4.090*
11. การขยายพันธุ์ยาง	1.42	0.50	1.43	0.49	1.25	0.44	1.050
12. การกรีดยาง	1.63	0.49	1.51	0.57	1.60	0.50	0.686

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร
จำแนกตามจำนวนแรงงานในครัวเรือน (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	จำนวนแรงงานในครัวเรือน						ค่า F
	ต่ำกว่า 4 คน		5 - 6 คน		สูงกว่า 6 คน		
	(n=38)		(n=61)		(n=20)		
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	
13. ระบบการกรีดยาง							
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	1.45	0.72	1.18	0.69	1.20	0.62	1.860
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	1.21	0.62	1.41	0.59	1.35	0.49	1.368
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวันร่วมกับ การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง	1.32	0.62	1.31	0.53	1.30	0.47	0.005
14. การแปรรูปยางพารา							
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	1.63	0.59	1.48	0.50	1.65	0.49	1.404
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	1.32	0.66	1.26	0.57	1.35	0.49	0.203
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	1.26	0.72	1.41	0.64	1.45	0.51	0.778
- วิธีการทำยางแท่ง	1.24	0.71	1.46	0.65	1.30	0.47	1.499
- วิธีการทำยางเครพ	1.21	0.78	1.41	0.69	1.35	0.49	0.974
- วิธีการทำน้ำยางข้น	1.29	0.80	1.46	0.69	1.55	0.51	1.079
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด	1.66	0.58	1.79	0.41	1.60	0.50	1.479
16. การตลาด							
- แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ	1.95 ^a	0.23	1.93 ^a	0.25	1.65 ^b	0.49	7.959***
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยางที่ตลาดต้องการ	1.92 ^a	0.27	1.87 ^a	0.34	1.65 ^b	0.49	4.120*
- ราคาของผลิตภัณฑ์ยาง	1.97 ^a	0.16	1.92 ^a	0.28	1.75 ^b	0.44	4.168*

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยอักษรภาษาอังกฤษตัวเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

6) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามอาชีพหลัก

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร และเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพหลักอื่น ๆ (ได้แก่ ค้าขาย รับราชการ และรับจ้างทั่วไป) มีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังสรุปในรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตามอาชีพหลัก

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	อาชีพหลัก				ค่า t
	เกษตรกร (n=104)		อื่นๆ (n=15)		
	Mean	SD	Mean	SD	
1. การเลือกพื้นที่ปลูกยาง	1.25	0.56	1.25	0.53	0.15
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	1.22	0.56	1.09	0.61	1.03
3. วิธีการปลูกยาง					
- การปลูกด้วยคันคอตคา	1.02	0.65	1.14	0.64	0.76
- การปลูกด้วยคันขางช้าง	1.32	0.61	1.55	0.51	1.62
- การปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดคาคา	1.01	0.69	1.14	0.47	0.07
4. การปลูกซ่อมยาง	1.19	0.53	1.14	0.47	0.04
5. การตัดแต่งและสร้างทรงพุ่ม	1.20	0.57	1.18	0.39	0.11
6. วิธีการใส่ปุ๋ยยาง					
- การใส่ปุ๋ยแบบหว่าน	1.07	0.53	1.14	0.56	0.51
- การใส่ปุ๋ยเป็นแถบ	1.05	0.51	1.23	0.53	0.51
- การใส่ปุ๋ยแบบหลุม	1.27	0.55	1.32	0.48	0.40
7. การควบคุมกำจัดวัชพืช					
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1.22	0.56	1.27	1.46	0.44
- การควบคุมกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	1.28	0.55	1.41	0.50	1.02
8. การปลูกพืชแซมยาง	0.86	0.59	1.05	0.58	1.36
9. การปลูกพืชคลุมดิน	0.77	0.53	0.95	0.58	1.43
10. คุณลักษณะประจำพันธุ์ยาง	1.24	0.54	1.18	0.50	0.44
11. การขยายพันธุ์ยาง	1.41	0.49	1.32	0.48	0.81
12. การกรีดยาง	1.52	0.54	1.77	0.43	2.08*

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามอาชีพหลัก (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	อาชีพหลัก				ค่า t
	เกษตรกร (n=104)		อื่นๆ (n=15)		
	Mean	SD	Mean	SD	
13. ระบบการกรีดยาง					
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน	1.19	0.71	1.64	0.49	2.28**
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน	1.29	0.59	1.50	0.51	1.46
- วิธีกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวันรวมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง	1.29	0.55	1.45	0.51	1.37
14. การแปรรูปยางพารา					
- วิธีการทำยางแผ่นดิบ	1.51	0.54	1.77	0.43	2.16*
- วิธีการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง	1.26	0.60	1.41	0.50	1.02
- วิธีการทำยางแผ่นรมควัน	1.33	0.66	1.55	0.59	1.41
- วิธีการทำยางแท่ง	1.35	0.66	1.41	0.59	0.38
- วิธีการทำยางเครพ	1.38	0.67	1.34	0.77	1.51
- วิธีการทำน้ำยางข้น	1.44	0.48	1.32	0.84	0.75
15. โรคยางและการป้องกันกำจัด	1.67	0.52	1.91	0.29	2.93**
16. การตลาด					
- แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ	1.89	0.31	1.86	0.35	0.45
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยางที่ตลาดต้องการ	1.85	0.36	1.86	0.35	0.21
- ราคาของผลิตภัณฑ์ยาง	1.91	0.29	1.91	0.29	0.03

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 จำนวน 2 เรื่อง คือ ระบบกริดยางครึ่งคัน วันเว้นสองวัน และโรตางและการป้องกันกำจัด และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 เรื่อง คือ การกริดยาง และการทำยางแผ่นดิบ โดยพบว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงกว่าเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักเกษตรกรรมทั้ง 4 เรื่อง ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากอาชีพอื่น ๆ (ค้าขาย รับราชการ และรับจ้างทั่วไป) มีการติดต่อกับบุคคลหลายฝ่าย และมักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาดี มีความกระตือรือร้นที่จะรับข่าวสาร จึงทำให้มีความต้องการความรู้ในเรื่องดังกล่าวมากกว่า ส่วนที่เหลือจำนวน 12 เรื่อง พบว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตร และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านอื่น ๆ มีระดับความต้องการไม่แตกต่างกัน

7) เปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เกษตรกรที่มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรแตกต่างกัน 3 กลุ่ม คือ พื้นที่ต่ำกว่า 40 ไร่ พื้นที่ 40-80 ไร่ และพื้นที่มากกว่า 80 ไร่ขึ้นไป มีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังสรุปในรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.16 ดังนี้

เกษตรกรที่มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรแตกต่างกัน 3 กลุ่ม คือมีพื้นที่ต่ำกว่า 40 ไร่ พื้นที่ 40-80 ไร่ และพื้นที่มากกว่า 80 ไร่ มีระดับความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 เรื่อง คือ การปลูกยางด้วยต้นยางชำสูง การปลูกยางด้วยเมล็ดแล้วคิดดาในแปลง ระบบกริดยางครึ่งคันวันเว้นสองวัน แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ และราคาของผลิตภัณฑ์ยาง เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธี LSD test ที่ระดับ .05 ผลปรากฏ พบว่า

1) เกษตรกรที่มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรต่ำกว่า 40 ไร่ มีระดับความต้องการสูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ในเรื่อง การปลูกยางด้วยต้นยางชำสูง การกริดยางแบบครึ่งคันวันเว้นสองวัน แหล่งที่ตั้งโรงงานยางดิบ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก การมีจำนวนพื้นที่ปลูกยางน้อยจึงทำให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีความต้องการความรู้ในเรื่องดังกล่าวสูงกว่า ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และรับทราบข่าวสารเพื่อจำหน่ายผลผลิตให้ได้ราคาสูง